

27.5.2008

Yhteisen IT-toiminnan vaikuttavuus julkishallinnossa

1 Asettaminen

Valtiovarainministeriön hallinnon kehittämisosasto on tänään asettanut yhteisen IT-toiminnan vaikuttavuus julkishallinnossa –hankkeen.

2 Toimikausi

27.5.2008 - 1.4.2009

3 Tausta

Valtionhallinnon IT-strategia hyväksyttiin valtioneuvoston periaatepäätöksenä valtionhallinnon IT-toiminnan kehittämisestä 15.6.2006. Strategian toimeenpano on käynnistynyt siinä nimettyjen kehittämisohjelmien asettamisella ja kärkihankkeiden hanketyöllä. Kärkihankkeiden esitutkimukset on tehty ja hankkeet ovat etenemässä toteutusvaiheeseen.

IT-strategiassa on esitetty alustavat mittarit strategian toimeenpanon vaikutusten mittaamiseksi. Mittareita hahmoteltiin strategian luontivaiheessa, mutta niiden soveltuvuutta strategian toimeenpanon mittaamiseen ei ole strategiатыön jälkeen arvioitu. Aiheesta on tehty gradututkielma Helsingin kauppakorkeakoulussa: Valtionhallinnon IT-strategian vaikutusten mittaaminen, Matti Pasanen. Gradututkielmassa on selvitetty kattavasti erilaisia kansainvälisesti käytettäviä mittareita ja arvioitu niiden soveltuvuudesta strategian vaikutusten mittaamiseen sekä hahmoteltu strategiakarttojen kautta mahdollisia uusia mittareita. Tarkempi analyysi mittareiden käyttökelpoisuudesta on gradututkielmassa ehdotettu tehtäväksi jatkotyönä.

KuntaIT-toimintasuunnitelmassa asetetaan KuntaIT:n tehtäväksi arvioida KuntaIT-toiminnan vaikuttavuutta useasta eri näkökulmasta. KuntaIT-toimintaa on yleisesti voitava arvioida yhteiskunnallisen vaikuttavuuden viitekehyksessä. Taloudellisten ja toiminnan hyötyjen mittauksia varten olisi tämän kehittämisen tuloksena aikaansaatu arviointijärjestelmä, jonka ensimmäinen vaihe on lähtötasoindikaattorien luonti.

Arvioinnin tulee ensisijaisesti kohdistua kuntien palvelutoiminnan kehittämiseen ICT:n keinoin, toiminnan tehokkuuteen ja taloudellisuuteen sekä rakenteellisten uudistusten mahdollistamiseen tietotekniikan avulla. Tulee selvittää edellytykset ja muoto sille, miten kuntien IT-toiminnan vaikuttavuuden ja tehokkuuden arviointia voitaisiin kehittää. Myös vaikuttavuuden raportointiin tulee toimintasuunnitelman perusteella kiinnittää huomiota.

4 Tavoitteet

Julkishallinnon tietohallinnon kehittämistä koordinoidaan julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottekunnassa (JUHTA). Yhteistä tietohallintoa kehitetään ja koordinoidaan tois-
taiseksi valtiovarainministeriössä omissa yksiköissään (KuntaIT ja ValtIT) vastaavien kehittämisstrategioiden pohjalta. Ensimmäisessä hankkeen projektissa haetaan mittareita ValtIT:n ja KuntaIT:n strategioiden toimeenpanon toteutumiselle ja vaikuttavuudelle. Toisessa projektissa arvioidaan, miten luodut mittarit soveltuvat yksittäisen viras-
ton/hallinnonalan ja kunnan tietohallintostrategioiden hankkeiden toimeenpanon ja vai-
kuttavuuden mittareiksi. Tulevaisuudessa, kun yhteinen julkishallinnon sähköisen hallin-
non kehittämisstrategia on luotu, sen toteutumisen ja vaikuttavuuden mittaamiseen on
syytä kehittää mittaristo. Tämä on ajateltu tehtäväksi kolmannessa tämän hankkeen pro-
jektissa. Neljäntenä projektina laaditaan koko julkishallinnon sähköisen hallinnon tilaa ja
toimivuutta mittaava mittaristo.

Projekti 1

Hankkeen ensimmäisessä projektissa on tavoitteena määritellä mittaristo valtionhallinnon
yhteisen IT-toiminnan ja kuntien IT-toiminnan kehittämishankkeiden toteutumisen ja
vaikutusten mittaamiseen. Mittarit tulee määritellä niin, että niiden avulla voidaan seurata
IT-strategioiden mukaisten tavoitteiden toteutumista, arvioida kehityshankkeiden tulok-
sia ja vaikutuksia sekä tukea aktiivista, toimintaympäristön muutokset huomioivaa stra-
tegian kehittämistä. Mittareiden tulee olla käyttökelpoisia niin, että niiden tuottaminen ei
aiheuta kohtuutonta työmäärää suhteessa niistä saatavaan hyötyyn. Mahdollisimman mo-
nien mittareiden tulisi perustua normaaleissa hankinta-, toiminnanohjaus-, kustannus- ja
tulosseurantaprosesseissa syntyvään tietoon. Mittareiden kehittämisessä tulee huomioida
EU:ssa käytössä olevat sähköisen hallinnon kehittämiseen liittyvät mittarit.

Projekti 2

Hankkeen toisessa projektissa on tavoitteena arvioida miten IT-strategioiden toteutumi-
seen ja vaikutusten arviointiin kehitetyt mittarit soveltuvat hallinnonalan ja virastojen se-
kä kuntien IT-toiminnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden arviointiin. Mikäli ne eivät ole
riittäviä, tavoitteena on kehittää näille alueille paremmin soveltuvat mittarit.

Projekti 3

Kolmannessa projektissa muodostetaan tulevan julkishallinnon sähköisen hallinnon ke-
hittämisstrategian hankkeiden toimeenpanoa ja vaikutuksia mittaava mittaristo.

Projekti 4

Projektissa neljä muodostetaan mittarit, joilla kuvataan sähköisen hallinnon tilaa ja toimivuutta. Mittariston kehityksessä tulee huomioida vastaavat EU:n, OECD:n ja muut kansainväliset mittaristot. Tuloksena on JHS-suositus, joka luo viitekehyksen kansalliselle sähköisen hallinnon arvioinnille yhtenäisen hallinnon näkökulmasta.

5 Tehtävä

Hankkeen asettaminen: toukokuu 2008

Projekti 1: toukokuu 2008 - marraskuu 2008

Projekti 2: lokakuu 2008 - tammikuu 2009

Projekti 3: Julkishallinnon sähköisen hallinnon strategian vahvistamisen jälkeen

Projekti 4: Lomittain projektin 3 kanssa

Hankkeessa muodostetaan mittaristo ja arvioidaan sen käyttökelpoisuus, mutta sen käyttöönotto ei kuulu hankkeeseen.

Kehittämishankkeet kohdistuvat etupäässä yhteisen IT-toiminnan rakentamiseen sähköisen hallinnon edellytyksiä kehittämällä ja yhteisen IT-infrastruktuurin luomisella. Perusedellytysten kehittämisen vaikutusta asiakastytyväsyyteen, kokonaistuottavuuteen ja – kustannuksiin saattaa olla vaikea arvioida erillään virastojen ja kuntien kehittämishankkeista.

Julkishallinnon hankintojen, tulos- ja kustannusseurantamenetelmät eivät välttämättä tarjoa riittävästi tietoa relevanttien mittareiden rakentamiseen, minkä vuoksi käyttökelpoisten mittareiden rakentaminen voi osoittautua hankalaksi.

6 Organisointi

Hankeryhmä

Puheenjohtaja Arja Terho, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Jäsenet:

Antti Holmroos, IT-johtaja, valtiovarainministeriö

Ville-Veikko Ahonen, pääsihteeri, valtiovarainministeriö

Antero Taimiaho, tietohallintopäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö

Pekka Sinkkilä, tietohallintopäällikkö, liikenne- ja viestintäministeriö

Johanna Kotipelto, ylitarkastaja, verohallitus

Esko Mustonen, finanssiasiantuntija, valtiovarainministeriö

Marke Kaukonen, tietohallintopäällikkö, Espoon kaupunki

Tuomo Karakorpi, tietohallintojohtaja, Helsingin kaupunki

Matti Franck, tietohallintojohtaja, Turun kaupunki

Heikki Lunnas, tietoyhteiskunta-asioiden päällikkö, Suomen Kuntaliitto

Hankkeen ohjausryhmänä toimii valtion IT-johtoryhmä ja hankkeen valmisteluryhmänä valtion IT-toiminnan koordinaatioryhmä. Hanke raportoi julkishallinnon tietohallinnon neuvottelukunnalle JUHTA:lle.

Hankeryhmä voi käyttää työssään ulkopuolisia asiantuntijoita ja palkata konsultin.

7 Kustannukset ja rahoitus

Hankeryhmän työpanos virkatyönä, yhteensä noin 2 htvko/jäsen. Asiantuntija- ja konsulttityö yhteensä noin 30 000 €. Kustannukset maksetaan momentilta 29.90.03 ja 28.01.02.

Osastopäällikkö, ylijohtaja

 Silja Hiironniemi

Valtion IT-johtaja

 Leena Honka

JAKELU

Työryhmän puheenjohtaja ja jäsenet
 Valtion IT-johtoryhmä
 Valtion IT-koordinaatioryhmä

TIEDOKSI

Valtioneuvoston hankerekisteri
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Liikenne- ja viestintäministeriö
 Verohallitus
 Valtiovarain controller-toiminto
 Espoon kaupunki
 Helsingin kaupunki
 Turun kaupunki
 Kuntaliitto